

Østlandssamarbeidet

Sakskart møte i fagpolitisk utvalg for samferdsel

Tid: Mandag 21. februar kl. 10:00-11:45

Sted: Teams

Departementet er invitert til å orientere om den videre NTP-prosessen. Nøyaktig tidspunkt for orienteringen avtales nærmere med departementet og tilpasses saksbehandlingen.

Saksliste

01/2022 Godkjenning av protokoll	3
Forslag til vedtak.....	3
Saksredegjørelse	3
Vedlegg	3
02/2022 Aktuelle saker	4
Forslag til vedtak	4
Saksredegjørelse	4
Vedlegg	4
03/2022 Biogass.....	5
Forslag til vedtak.....	Error! Bookmark not defined.
Saksredegjørelse	Error! Bookmark not defined.
Vedlegg	Error! Bookmark not defined.
32/2021 Grønne næringstransporter	6
Forslag til vedtak.....	6
Saksredegjørelse	6
Vedlegg	7
33/2021 Bærekraftig mobilitet i distriktene	8
Forslag til vedtak.....	8
Saksredegjørelse	8
Vedlegg	8
34/2021 Videre arbeid med NTP og InterCity	9
Forslag til vedtak.....	9
Saksredegjørelse	9
Vedlegg	10
35/2021 Konferanse grensekryssende godstransport.....	11
Forslag til vedtak.....	11
Saksredegjørelse	11
Vedlegg	13
36/2021 Møteplan for 2022.....	14
Forslag til vedtak.....	14
Saksredegjørelse	14
Vedlegg	14

01/2022 Godkjenning av protokoll

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i fagpolitisk utvalg 6. desember 2021 godkjennes.

Saksredegjørelse

Møte ble gjennomført som et teams-møte. Protokollutkast vedlagt i separat vedlegg. Utkastet ble også sendt ut pr. mail 9. desember med frist for tilbakemelding 16. desember. Ingen endringsforslag mottatt.

Vedlegg

Separat vedlegg: Utkast til protokoll fra møte 6. desember 2021

02/2022 Aktuelle saker

Forsag til vedtak

Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering.

Saksredegjørelse

Utover behandling av konkrete saker brukes møtene i fagpolitisk utvalg til erfaringsutveksling og læring. Dette gir anledning til å løfte opp saker fylkeskommunene arbeider med og/eller har særlig fokus på. Det settes denne gangen av ca. 5 minutter til korte orienteringer fra hver av fylkeskommunene. Denne gangen kan det være spesielt nyttig å få informasjon om konsekvenser på samferdselsområdet ved evt. fylkesoppdelinger.

Sekretariatet orienterer kort om aktuelle saker.

Vedlegg

Ingen vedlegg.

03/2022 Arbeid med NTP/IC

Forslag til vedtak

1. Administrativ samferdselsgruppe tar informasjonen til orientering
2. Sekretariatet bes forberede en sak om InterCity og NTP til neste møte i fagpolitisk utvalg for samferdsel. Det legges til grunn at innspillene fra samferdselsgruppen innarbeides i saksframlegget.

Saksredegjørelse

Arbeid inn mot ny NTP

I det videre arbeidet med ny NTP, vil det være naturlig at Østlandssamarbeidet utarbeider et oppdatert strategigrunnlag, der prioriteringene fra fylkeskommunene klargjøres. Ved tidligere rullinger har man både utarbeidet egne Østlandspakker (med stort detaljeringsnivå), mens man ved siste rulling utformet er mer visuelt og strategisk grunnlagsdokument, jf. <https://ic-ostsam.no/wp-content/uploads/2020/12/Norges-viktigste-samferdselsprosjekt.pdf>.

IC/NTP-gruppen vurderer det som mest hensiktsmessig at man også ifm. neste rulling prioriterer de viktigste fellesprosjektene for landsdelen, og at man har klare kommunikasjonsstrategier for å få gjennomslag hos prioriterte målgrupper.

Samferdselsdepartementet er invitert til å orientere om prosessplan for ny NTP på møtet i fagpolitisk utvalg 21. februar. Bekreftelse foreligger ennå ikke.

Aktivitetsplan InterCity

Aktivitetsplanen for arbeidet med InterCity rulleres fortløpende. Pr. 10. februar jobbes det ut fra følgende tidslinje:

Q1	NTP – strategisk grunnlag	Oppstart arbeid med grunnlagsdokumenter og strategidokument. Skal sikre at ØS har gjennomarbeidede strategier og innspill som kan spilles inn til SD.
	Møte politisk ledelse SD	Dialogmøte med statsråden og politisk ledelse. Sikre at IC står høyt på dagsorden for den nye Regjeringen
	Møte Stortinget	Møte med fraksjonslederne i transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget. Sikre at det etableres kontakt mellom ØS og de mest sentrale transportpolitikere på Stortinget.

Q2	Frokostmøte	Frokostmøte om InterCity med politisk deltagelse fra Storting og regjering
	Kronikk	Kronikk om Jernbane og miljø i nasjonal avis. For å holde oppe oppmerksomheten om IC i det offentlige rom
Q3	Kronikk	Kronikk fra ØstsamUng om InterCity. For å få fram ungdomsstemmene i debatten om InterCity
Q4	Høring	Budsjetthøring Stortinget. Skriftlig innspill eller deltagelse på høringen.
	Konferanse	InterCity-konferanse. Konferansen skal bidra til å øke oppmerksomheten rundt arbeidet med realisering av IC.

Evt. innspill fra adm. samferdselsgruppe kan innarbeides i aktivitetsplanen.

Vedlegg

Ingen vedlegg

32/2021 Grønne næringstransporter

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering
2. Utvalget ber sekretariatet og adm. samferdselsgruppe følge opp innspillene fra fagpolitisk utvalg, herunder:
 - a. ...
 - b. ...

Saksredegjørelse

Østlandssamarbeidets mobilitetsgruppe ble etablert i juni 2020 og adm. samferdselsgruppe har tidligere i år besluttet at denne gruppen skal videreføres for å jobbe med felles mobilitetsutfordringer som fylkeskommunene i landsdelen har.

Som en del av arbeidet med å operasjonalisere den nye strategien til Østlandssamarbeidet om et grønnere, mer inkluderende og en mer konkurransedyktig landsdel, har mobilitetsgruppen i Østlandssamarbeidet drøftet om det kunne være aktuelt å gjennomføre større fellesprosjekter der merverdi for fylkeskommunene kan sannsynliggjøres. Det er i denne forbindelse gjennomført to større arbeidsverksteder med representanter fra fylkeskommunene, i tillegg til at det er avholdt to møter med fagfolkene (samferdsel og miljø) i fylkeskommunene – ett møte før sommeren og et oppfølgingsmøte 8. september.

'Grønne næringstransporter' med hovedfokus på infrastruktur/ladestasjoner for el, biogass og hydrogen er et av politikkområdene som det har vært aktuelt å se nærmere på.

Østlandssamarbeidet sin mobilitetsgruppe har vært opptatt av at et videre og mer forpliktende prosjektarbeid må forankres både administrativt og politisk i fylkeskommunene før man går videre i detaljeringen og operasjonaliseringen av de ulike arbeidspakkene.

På møte i adm. samferdselsgruppe 27. september ble tematikken drøftet, og det ble her gitt tydelig støtte til den pågående prosessen i og med at dette er temaer som alle fylkeskommunene har fokus på internt og fordi et forsterket samarbeid i landsdelen med stor sannsynlighet kan gi merverdi for den enkelte fylkeskommune.

På møte i fagpolitisk utvalg i oktober 2021 ble det i forbindelse med behandlingen av sak 25/31 gitt positive signaler til å arbeide videre med prosjektplaner/arbeidspakker knyttet til grønne næringstransporter, slik at man på neste utvalgsmøte kunne drøfte innhold/innretning på et slikt samarbeid.

En adhoc-gruppe - med fagfolk fra fylkeskommunene - har høsten 2021 bistått sekretariatet og mobilitetsgruppen i arbeidet med å lage et utfordringsnotat, der fylkeskommunenes ansvar og utfordringer knyttet til grønne næringstransporter er vurdert. Notatet er vedlagt møteinnkallingen som separat vedlegg.

I utvalgsmøtet 6. desember vil det bli gitt korte fylkesvise orienteringer fra Viken FK, Oslo kommune, Innlandet FK og Telemark og Vestfold FK.

Med bakgrunn i (a) utfordringsnotatet og (b) orienteringene fra fylkeskommunene, inviteres fagpolitisk utvalg til å drøfte hvordan fylkeskommunene hver for seg og sammen kan jobbe med utfordringene knyttet til grønne næringstransporter.

Det kan også være naturlig å drøfte om det er grunnlag for å forsterke samarbeidet mellom fylkeskommunene på Østlandet slik at man i fellesskap kan utvikle og rulle ut infrastruktur som raskere kan sikre bærekraftige og grønne næringstransporter gjennom de ulike transportkorridorene i landsdelen. Hvilke tiltak og prosjekter kan i så fall være aktuelle å se nærmere på?

Vedlegg

Utfordringsnotat om grønne næringstransporter, november 2021

33/2021 Bærekraftig mobilitet i distriktene

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering
2. Utvalget ber sekretariatet og adm. samferdselsgruppe følge opp innspillene fra fagpolitisk utvalg, herunder:
 - a. ...
 - b. ...

Saksredegjørelse

Østlandssamarbeidet sin mobiltetsgruppe ble opprettet av adm. samferdselsgruppe i juni 2020. Et av politikkområdene som mobilitetsgruppen har sett på som interessant, er 'mobilitet i distriktene'. På møte i fagpolitisk utvalg i oktober ble det i sak 25/21 gjort følgende vedtak:

1. *Fagpolitisk utvalg ser positivt på at det arbeides med å utvikle felles landsdelsprosjekter innenfor bærekraftig mobilitet.*
2. *I det videre planleggingsarbeidet vil det være viktig å tydeliggjøre samarbeidsprosjektenes merverdi for den enkelte fylkeskommune.*

En adhoc-gruppe - med fagfolk fra fylkeskommunene - har høsten 2021 bistått sekretariatet og mobilitetsgruppen i arbeidet med å lage et utfordringsnotat, der fylkeskommunenes ansvar og utfordringer knyttet til mobilitet i distriktene er vurdert. Notatet er vedlagt møteinnkallingen som separat vedlegg.

I utvalgsmøtet 6. desember vil det også bli gitt korte fylkesvise orienteringer fra Viken FK, Innlandet FK og Telemark og Vestfold FK.

Med bakgrunn i (a) utfordringsnotatet og (b) orienteringene fra fylkeskommunene, inviteres fagpolitisk utvalg til å drøfte hvordan fylkeskommunene hver for seg og sammen kan jobbe med mobilitetsutfordringene i områder der kundegrunnlaget er begrenset.

Det kan også være naturlig å drøfte om det er grunnlag for å forsterke samarbeidet mellom fylkeskommunene på Østlandet slik at man i fellesskap kan utvikle bedre mobilitetsløsninger for de tynt befolkede områdene av Østlandet? Hvilke tiltak og prosjekter kan i så fall være aktuelle å se nærmere på?

Vedlegg

Utfordringsnotat om mobilitet i distriktene, november 2021

34/2021 Videre arbeid med NTP og InterCity

Forslag til vedtak

1. Fagpolitisk utvalg tar informasjonen til orientering
2. Utvalget ber sekretariatet og adm. samferdselsgruppe følge opp innspillene fra fagpolitisk utvalg, herunder:
 - a. ...
 - b. ...

Saksredegjørelse

Det er på møtet satt av 1 time til denne saken, der vi ser nærmere på NTP-arbeidet og kommunikasjonsarbeidet knyttet til InterCity. Denne delen av møtet er tredelt:

- Representant for Jernbanedirektoratet vil i møte orientere nærmere om status for planlegging og utbygging av de ulike IC-beina. Det vil her bli mulighet for å kunne kommentere og stille spørsmål.
- Deretter er samferdselsdepartementet invitert til å gi en kort orientering om tidslinjen for den kommende NTP-prosessen. Det vil også her bli mulighet for å kunne kommentere og stille spørsmål.
- Sekretariatet vil si litt om det interessepolitiske arbeidet knyttet til NTP-prosessen og InterCity-prosjektet, herunder bruk av digitale plattformer i påvirkningsarbeidet videre framover.

Problemstillingene som bør drøftes av utvalget

Sekretariatet ser det som ønskelig at fagpolitisk utvalg i etterkant av innledningene drøfter følgende problemstillinger:

1. I det videre arbeidet med ny NTP, vil det være naturlig at Østlandssamarbeidet utarbeider et oppdatert strategigrunnlag, der prioriteringene fra fylkeskommunene klargjøres. Ved tidligere rullinger har man både utarbeidet egne Østlandspakker (med stort detaljeringsnivå), mens man ved siste rulling utformet er mer visuelt og strategisk grunnlagsdokument, jf. <https://ic-ostsam.no/wp-content/uploads/2020/12/Norges-viktigste-samferdselsprosjekt.pdf>. Hvordan bør Østlandssamarbeidet presentere landsdelens krav og ønsker til ny NTP 2026-2037?
2. Kan gjeldende kommunikasjonsstrategi (se separat vedlegg) fra april 2021 fortsatt legges til grunn for det videre kommunikasjonsarbeidet knyttet til InterCity-prosjektet – eller er det behov for justeringer/presiseringer?
3. Nedenfor er det utarbeidet en første skisse til aktuelle kommunikasjonsaktiviteter i 2022 knyttet til InterCity. Er dette de riktige aktivitetene og/eller er det andre kommunikasjonsaktiviteter som bør innarbeides i aktivitetsplanen for 2022.

Aktuelle kommunikasjonsaktiviteter 2022 (InterCity)

Dette er en oversikt over aktuelle kommunikasjonsaktiviteter knyttet til Østlandssamarbeidet sitt arbeid med InterCity. Aktivitetsplanen må justeres og tilpasses når tidslinjen for NTP-prosessen er fastsatt. Planen oppdateres med bakgrunn i innspillene fra fagpolitisk utvalg (6. des.).

2022	Aktivitet	Beskrivelse/begrunnelse
Q1	NTP – strategisk grunnlag	Oppstart arbeid med grunnlagsdokumenter og strategidokument. Skal sikre at ØS har gjennomarbeidede strategier og innspill som kan spilles inn til SD.
	Møte politisk ledelse SD	Dialogmøte med statsråden og politisk ledelse. Sikre at IC står høyt på dagsorden for den nye Regjeringen
	Møte Stortinget	Møte med fraksjonslederne i transport- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget. Sikre at det etableres kontakt mellom ØS og de mest sentrale transportpolitikere på Stortinget.
Q2	Konferanse	InterCity-konferanse. Konferansen skal bidra til å øke oppmerksomheten rundt arbeidet med realisering av IC.
	Kronikk	Kronikk om Jernbane og miljø i nasjonal avis. For å holde oppe oppmerksomheten om IC i det offentlige rom
Q3	Kronikk	Kronikk fra ØstsamUng om InterCity. For å få fram ungdomsstemmene i debatten om InterCity
Q4	Høring	Budsjetthøring Stortinget. Skriftlig innspill eller deltagelse på høringen.

I kommunikasjonsarbeidet vil **landingsiden** (med ny url-adresse) bli brukt aktivt som info-HUB. Tilsvarende vil vi re-aktivere **FB-siden** for å holde oppe oppmerksomheten for InterCity og for å route trafikk inn mot landingsiden.

Aktivitetsplanen vil rulleres fortløpende gjennom hele 2022.

Vedlegg

Kommunikasjonsstrategi for intercity (april, 2021)

35/2021 Konferanse grensekryssende godstransport

Forslag til vedtak

1. Utvalget ser positivt på at det er tatt initiativ til å gjennomføre en godskonferanse i regi av Østlandssamarbeidet høsten 2022.
2. Adm. samferdselsgruppe bes nedsette en programkomite med representanter for fylkeskommunene.
3. Fram til neste utvalgsmøte skal programkomiteen i samarbeid med sekretariatet utarbeide en konseptskisse med følgende innhold:
 - a. forslag til formål og hovedtema
 - b. aktuelle samarbeidspartnere
 - c. målgrupper for konferansen
 - d. rammer (tid, sted og finansiering)
 - e. tidslinje for videre planlegging og markedsføring
 - f. vurdering av nytteverdi for fylkeskommunene

Saksredegjørelse

Bakgrunn for saken

På møte i representantskapet torsdag 4. november ble grensekryssende godstransport satt opp som eget tema, og ulike utfordringer ble trukket fram av de eksterne innlederne. Lenke med omtale av innspillene er her: <https://www.ostsam.no/2021/11/16/offensiv-handlingsplan-for-ostlandssamarbeidet-i-2022-vedtatt/>

Sekretariatet har hatt dialog med Innlandet fylkeskommune i etterkant av møtet og det har vært drøftet hvordan Østlandssamarbeidet kan ta saken videre for om mulig å bidra til at man raskere får på plass en mer helhetlig og bærekraftig grensekryssende godstransport.

Det foreslås i saken at det nedsettes en programkomite som i første omgang får i oppgave å utarbeide en konseptbeskrivelse for en konferanse om grensekryssende godstransport høsten 2022.

At denne tematikken er relevant ser vi også av de initiativ som de siste årene har vært tatt av EU med den grønne given, den økte oppmerksomhet på bærekraftig mobilitet og EU's taksonomi.

Det er naturlig at man på konferansen adresserer næringslivets behov for grønne/ bærekraftige transporter i og med at EU's rapporteringskrav tar seg for hele verdikjeden og livsløpet til det bedrifters produkter/ tjenester. Dette vil være en sterk driver for bærekraft, i tråd med miljømessige, økonomiske og sosiale dimensjoner.

Formål

Konferansen kan ha flere formål, noe en evt. programkomite bør se nærmere på. Noen stikkord i denne sammenheng kan være:

- Identifisere fylkeskommunenes felles posisjoner (interessepolitisk) når det gjelder grensekryssende godstransport
- Avklare hvordan fylkeskommunene i fellesskap kan bidra til at transportkorridorene mellom Sør-Norge og Europa styrkes slik at mest mulig gods kan overføres fra vei til bane og sjø.
- Tydeliggjøre rollen til fylkeskommunene (partnerskap med næringsliv/transportører)
- Få innspill fra næringslivet og transportselskapene om viktige/prioriterte tiltak for å styrke jernbanens posisjon knyttet til eksport/import av gods

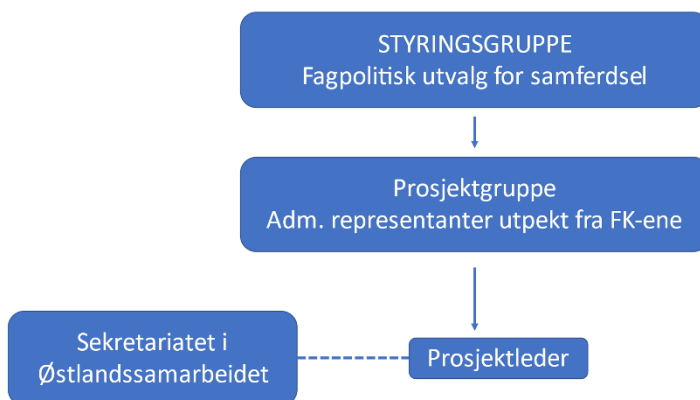
Det er viktig at en evt. konferanse får et tydelig formål og at man i det videre planleggingsarbeidet gjør nødvendige avgrensninger.

Programkomite/prosjektgruppe

Det foreslås at adm. samferdselsgruppe oppnevner en programkomite (prosjektgruppe) som får i oppgave å utforme en konseptskisse for en godskonferanse i regi av fylkeskommunene. Skissen bør klargjøre formål, aktuelle samarbeidspartnere, målgrupper, rammer og en tidslinje for det videre arbeidet.

Programkomiteen bør også gjøre en vurdering av kost/nytte for en slik konferanse. Hva oppnår man med å gjennomføre en konferanse i regi av fylkeskommunene og kan det sannsynliggjøres at merverdien er større enn kostnadene?

Forslag til organisering av det videre arbeidet

Endelig beslutning om å gjennomføre konferansen kan gjøres på neste møte i fagpolitisk utvalg, basert på programkomiteens vurderinger og forslag.

Utfordringsbildet

Det er svært mange utfordringer knyttet til grensekryssende godstransport mellom Sør-Norge og Europa. Nedenfor er noen av disse utfordringene omtalt:

- Oslo-Gøteborg, Kongsvingerbanen og Jyllandskorridoren har ulike roller og fortrinn. I det videre arbeidet bør man se disse grensekryssende korridorene i sammenheng, slik at den

samlede kapasiteten økes. Dette handler også om å redusere sårbarhet ved at man har ulike operative transportkorridorer.

- Klimaargumentet for jernbane blir svekket/ forsvinner dersom/når veitransporten blir utslippsfri. Men jernbane er fortsatt den mest arealeffektive transportformen, hvilket er viktig for å unngå trengsel på veiene, svevestøv, ulykker osv.
- Komponent-produksjon vil med stor sannsynlighet bli hentet tilbake til Europa, og næringsaktørene vil være svært opptatt av trygg, rask og forutsigbar transport. Toget er en raskt og rimelig transportform, så sant en legger forholdene til rette for det. Jernbane kan med andre ord, spille en langt viktigere rolle enn tidligere.
- Alt for mange lastbærere har kun frakt en veg, og lastbæreren har også mye ledig plass. I et bærekraftig Norden er ikke dette akseptabelt. Det mangler gode samhandlingsterminaler slik at en kan utnytte kapasiteten bedre. I tillegg må man få opp effektiviteten ved å se på grensesnittene mellom transportelementene og ikke minst få til en samhandling mellom godstransportkjøperne.

Noen problemstillinger

Nedenfor er det listet opp noen problemstillinger som en programkomite bør drøfte før saken igjen legges fram for behandling i fagpolitisk utvalg:

- Hvordan få på plass en logistikk som kan skape flere arbeidsplasser på Østlandet innenfor sirkulærøkonomien (som etterspør fornybare råvarer)
- Hvordan kan en mer effektiv jernbane bidra til etablering av grønn industri med nye jobber og verdiskaping
- Hvordan utvikle forretningsmodeller som stimulerer til økt samlast i godstransportene.
- Hvordan sikre langt høyere fyllingsgrad i leveransene mellom de nordiske landene og Europa.
- Hvordan redusere avstandsulempen og bidra til at re-industrialiseringen kan gis gode vilkår.
- Har fylkeskommunene tydelige og gode mål, strategier og prioriteringer som bidrar til å flytte gods fra vei til bane?
- Hvordan kan fylkeskommunene bli mer relevant og ta en rolle i omleggingen der gods skal flyttes fra veg til bane?

Programkomiteen bør også vurdere om det er behov for å gjennomføre noen kartlegging/analyse i forkant av en felles godskonferanse. Dette kan handle om å få på plass et felles kunnskapsgrunnlag som evt. kan presenteres på konferansen.

Vedlegg

Ingen vedlegg

36/2021 Møteplan for 2022

Forslag til vedtak

Møtene i fagpolitisk utvalg i 2022 gjennomføres på følgende tidspunkter:

- ...
- ...
- ...

Saksredegjørelse

Representantskapet har så langt berammet to fysiske møter i 2022:

- Fredag 1. april kl. 10:00-14:00
- Torsdag 3. november kl. 14:00 - fredag 4. november kl. 11:30

I tillegg kan det bli aktuelt å gjennomføre kortere digitale møter, men datoene for disse er ennå ikke berammet.

Også fagpolitisk utvalg for samferdsel bør fastsette en tentativ møteplan for 2022, samtidig som man drøfter hvorvidt man skal gjennomføre møtene som fysiske og/eller digitale møter.

Nedenfor er det satt opp et forslag med fire møter i utvalget i 2022, der to av møtene gjennomføres som fysiske møter og to som digitale møter.

- Møte #1: Mandag 21. feb kl. 10:00-12:00 – digitalt
- Møte #2: Mandag 09. mai kl. 10:00-14:00 – fysisk møte
- Møte #3: Mandag 19. spt kl. 10:00-12:00 – digitalt møte
- Møte #4: Mandag 28. nov. kl. 12:00-16:00 – fysisk møte

I forbindelse med fastsettelse av møteplan for 2022, bør utvalget også drøfte hvorvidt man ønsker å utvide rammene for ett av møtene – eksempelvis møtet i mai. Det kan i denne sammenheng nevnes at utvalget tidligere har gjennomført studieturer/besøk for på denne måten å skaffe seg relevant kunnskap/informasjon til utvalgets arbeid. Dersom utvalget ser det som ønskelig å legge inn en studietur i møtekalenderen for 2022, vil det også være naturlig at fylkeskommunene deltar med representanter fra administrasjonen.

Administrativ samferdselsgruppe vil på selvstendig grunnlag fastsette egen møteplanen etter at fagpolitisk utvalg har berammet sine møter.

Vedlegg

Ingen vedlegg til saken.